

بسمه تعالی

دستورالعمل همکاری اساتید دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی با مساجد محل

معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان بسیج اساتید

تیرماه ۱۳۹۸

مقدمه

انقلاب اسلامی برخاسته از مسجد است و مساجد مانند نخستین مسجد در مدینه‌النبی و حکومت اسلامی صدر اسلام همواره کانون اصلی مبارزات انقلابی و جهادی بوده است. دوران طلایی دفاع مقدس و مقاومت خدایسردانه ملت غیور ایران و نظام جمهوری اسلامی در برابر جنگ تحمیلی و نیابتی استکبار جهانی صحنه بسیار ارزشمندی از تمرکز مردم و نظام اسلامی در مساجد بود و دستاوردهای عظیم و ماندگار آن در پیروزی رزمندگان اسلام و نابودی جبهه متجاوز نمایان گشت. جامعه اسلامی در حوزه تعلیم و تربیت اسلامی، مسجد از جایگاه بسیار متعالی برخوردار است. در واقع مسجد مرکز ثقل همه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی است. در روایات آمده است که مساجد خانه‌های پرهیزگارانند و هرکس مسجد خانه او باشد خداوند آسایش و راحتی و عبور از صراط را برای او ضمانت خواهد کرد. (جامع الاحادیث شیعه، ج ۴، ص ۴۷۳)

از طرفی این مکان مقدس به‌عنوان فضایی برای طرح مباحث علمی و حل‌وفصل بسیاری از مسائل اجتماعی از ارزش بسیار بالایی برخوردار است. رسول خدا (ص) می‌فرمایند: «هرگونه نشستی در مسجد بیهوده است مگر اینکه برای سه کار باشد: خواندن قرآن، خدا را یاد کردن و یا دانش اندوختن.» (بحارالانوار، ج ۷۷، ص ۸۶)

بنابراین، مساجد در جامعه اسلامی کانون اصلی همه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی محسوب می‌شود. از طرف دیگر جایگاه اساتید در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) علاوه بر شاگرد پروری، نیز حضور در جامعه و حل مسائل مربوط به جامعه با کاربردی کردن و فراهم نمودن فضا جهت استفاده از متخصصین دانشگاهی هست.

در واقع علم عالم باید در خدمت جامعه قرار گیرد و بایستی دانشمندان و پژوهشگر در دسترس آحاد جامعه باشد تا جامعه بتوانند از تخصص او بهره‌برد. در این زمینه کار جهادی و بسیجی تعریف جامع و کاملی به مسئله خواهد داد؛ به عبارت دیگر عضو هیات علمی یک دانشگاه که به‌عنوان یک استاد بسیجی شناخته می‌شود این استاد باید هم با جامعه رابطه خوبی داشته باشد و هم جامعه بتواند با او رابطه مطلوبی برقرار کند تا از علم او برای حل مسائل جامعه اسلامی استفاده شود. بدین خاطر سازمان بسیج اساتید کشور می‌تواند در این راستا و با استفاده از ظرفیت بالای اساتید بسیجی خود؛ و همچنین با بهره‌بردن از جایگاه مسجد در جامعه اسلامی به فرآیند تمدن‌سازی اسلامی کمک نماید و درعین حال به پرورش اساتیدی در طراز جامعه اسلامی ایران همت بگمارد.

فصل یکم) کلیات

الف - هدف

شکل‌گیری کار فرهنگی جبهه‌ای در سراسر کشور و تحقق مطالبات رهبر معظم انقلاب مبنی بر تشکیل جبهه فرهنگی نیروهای انقلاب اسلامی.

در این طرح هر استاد بسیجی با مسجد محل خود ارتباط مستمر و رابطه تعریف شده و منظمی (به‌منظور ارائه خدمات عمومی و تخصصی) برقرار می‌کند و این رابطه تعریف‌شده و منظم به‌وسیله اعضای هیات امناء و امام جماعت مسجد و درنهایت متدینین مسجدی رسمیت داده شود. هیات امناء یا امام جماعت به‌طور رسمی آن استاد یا اساتید مسجد خود را در قالب‌های و محورهای مشخص به نمازگزاران معرفی می‌نماید و برای استفاده از ظرفیت و توانمندی علمی او تدابیر لازم را به عمل می‌آورد.

زمینه‌سازی اعتلای بسیج؛ اعم از اساتید بسیجی و جوانان بسیجی در مساجد

ب) منظور

- زمینه‌سازی جهت برقراری ارتباط منظم و تعریف‌شده بین اساتید دانشگاه‌ها و مساجد محلات
- زمینه‌سازی و تقویت جهاد علمی و فرهنگی و اجتماعی در بین اساتید دانشگاه
- قرار دادن مسجد در رأس اماکن مورد رجوع مردم در جامعه اسلام و غنی‌سازی برنامه‌های آن
- تأثیرگذاری ویژه اساتید بر اقشار نوجوان و جوان نمازگزار در مسجد
- تقویت بنیه معنوی اساتید
- کمک به علمی کردن برنامه‌های فرهنگی

اساتید در سه حوزه می‌توانند نقش ایفا کنند

الف - حوزه ساختاری - تشکیلاتی

- حضور در هیات امنای مسجد
- مشاوره و مشارکت در تهیه محتواهای فرهنگی مساجد
- مشاوره یا مشارکت در برگزاری مراسم ایام‌الله
- مسئله شناسی و ارائه نظرات در خصوص حل مسائل استان یا شهرستان و یا محل مورد نظر

ب- حوزه آموزشی و تربیتی

- انجام مشاوره‌های تربیتی خانواده اعم از مشاوره خانواده، مشاوره ازدواج، مشاوره تربیت کودکان و...
- کمک به روند تقویت فعالیت‌های علمی- آموزشی دانشجویان و دانش آموزان مبتنی بر تخصص‌هایی که استاد دارد از طریق ارائه مشاوره تحصیلی
- مشاوره‌های درمانی اعم از روان‌شناختی، طب سنتی و ...
- برپایی کارگاه‌ها و کلاس‌های آموزشی با موضوعات مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
- تبیین گفتمان انقلاب اسلامی و منظومه فکری و نظام رفتاری امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب

ج- حوزه مشاوره‌ای

- حضور اساتید در اردوهای تفریحی و آموزشی به همراه نمازگزاران به‌ویژه جوانان
- شکل‌دهی مطالعات جمعی در قالب حلقه‌های علمی، ارائه طرح‌های مطالعاتی نظیر طرح شهید مطهری
- کمک در هدایت حلقه‌های صالحین مسجد
- کمک مشاوره‌ای به خدمات فرهنگی و اجتماعی مسجد
- انجام مشاوره و اقدام برای رصد حوزه فرهنگی و اجتماعی محله
- کمک به ارتقا و عمق‌بخشی محتوای فرهنگی هیأت‌های عزاداری مسجد و یا محل زندگی
- کمک به روند بررسی و برطرف ساختن آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی

ماده ۳- تشکیل کمیته اساتید مسجد (در صورت ضرورت)

در دو حالت زیر، می‌توان جهت بهره‌بری بیشتر از خدمات اساتید نسبت به تشکیل کمیته اساتید اقدام نمود که در این صورت اساتید با تشکیل هیات اندیشه‌ورز اساتید فعال در مسجد ... تقسیم کار نموده و در مسجد فعالیت خواهند نمود

الف) در مساجدی که از نظر نمازگزار، تعداد مخاطب قابل توجه (در دستورالعمل اجرایی تعریف خواهد شد) است و در عین حال این مساجد در منطقه جامعیت دارند، لازم است که کمیته‌ای متشکل از اساتید آن محل تشکیل شود و در امور فوق‌الذکر فعالیت داشته باشد.

ب) در مساجدی که اساتید بسیجی متعددی تقاضای حضور و مشارکت در مسجد را دارند. استفاده از ظرفیت اندیشه‌های بسیج اساتید برای غنی‌سازی فعالیت‌ها و بررسی کارشناسی روند امور و محتوای مباحث و روع حضور و نقش آفرینی اساتید در مسجد می‌تواند پشتوانه علمی فعالیت را اثربخش‌تر سازد.